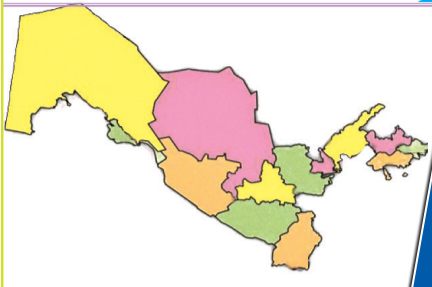

ЯНГИ ҲАЁТ УЧУН, ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН УЧУН!

Тирик, мағрур, ҳақ сўз қуролимиз бўлсин!

— 2024 йил—Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили —
Ассалому алайкум, азиз муштарий!

ЎСТИҚВОЛ ҲОҲИ

Ватан ягонадир,
Ватан биттадир

Қўштепа туманининг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газетаси

1943 йил 6 мартдан чиқа бошлаган

www.istiqbolyuli.uz

istiqbol.43@umail.uz

2024 йил 30 январ № 4 (8493)

Муҳим ахборотлар

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев «Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаларини ижарага бериш тартибини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармонни имзолади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Хитой Халқ Республикаси Раиси Си Цзиньпиннинг таклифига биноан давлат таширфи билан ушбу мамлакатда бўлди. Таширф дастурига мувофиқ Пекин шаҳрида олий даражадаги музокаралар ҳамда қатор икки томонлама учрашувлар бўлиб ўтди.

Сенатнинг қирқ тўққизинчи ялли мажлисида маъқулланган «Янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун шу мақсадга қаратилган. Қонун билан парламент палаталарининг фаолиятидаги параллеликни ва бир-бирини такрорловчи ваколатлар аниқлаштирилмоқда. Сенат аъзолари жами 100 нафардан 65 нафарга қисқартрилмоқда. Бунда, ҳар бир маъмурий-ҳудудий бирликдан 4 нафардан сенатор сайланиши, 9 нафари Президент томонидан тайинланиши белгиланмоқда. Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосарлари сони 7 тадан 2 тага қисқартирилади. Бунда Спикернинг ўринбосарлари фракция аъзоси бўлиши мумкин эмаслиги ҳамда лавозимда бўлиш даврида сиёсий партиядаги аъзоликни тўхтатиб туриши белгиланмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев 30 январь кун Тошкент шаҳрида Ислоҳ Каримов ҳайкали пойига гулчамбар қўйди. Ислоҳ Каримов номидаги илмий-маърифий ёдгорлик мажмуасида ўтган маросимда Олий Мажлис палаталари, Президент Администрацияси ва ҳукумат вакиллари, илм-фан ва маданият намояндлари, шаҳар жамоатчилиги иштирок этди. Биринчи Президентимизнинг Самарқанд ва Қарши шаҳарларидаги ҳайкаллари пойига ҳам гуллар қўйилди.

Янги Ўзбекистон—маърифатли жамият

ДАВРГА ПЕШВОЗ ЧИҚМАГАН ЮТҚАЗАДИ

—Ахборот технологиялари шиддат билан ривожланаётган асрда яшаймиз, — дейди 11-ихтисослаштирилган мактаб информатика фани ўқитувчиси Исахўжа Кимсанов. — Бугун қишлоқ хўжалиги-ю, таълим, қурилиш, иқтисодиёт, бизнес, тиббиёт, қўйинги, барча соҳаларда, оддий турмуш тарзимизда ҳам рақамли телефон ва компьютерга мурожаат қиламиз: бу—замон талаби! Технологиянинг «тили»ни билмаган одамнинг иши олдинга босмайди.

Соҳада узок йللاردан буён фаолият кўрсатаётган, ўз касбининг чинакам устаси бўлган устоз ўқувчиларга фан сирларини пухта ўргатиш учун ўқитишнинг энг замонавий услубларидан фойдаланган ҳолда назарий билимларни амалий машғулотлар асосида олиб боради. Таълим муассасасида бунинг учун барча имкониятлар яратилган.

Суратда: Кимсанов ўқувчилари билан амалий машғулот пайтида. Бахтиёржон РУЗИОХУНОВ.

Мурожаатга жавобан БОШҚАРУВГА ЯНГИЧА ЁНДАШУВ ҳар биримиздан натижалли ишлашни талаб қилмоқда

Президентимизнинг ўтган йил 21 декабрдаги «Маҳалла институтининг жамиятдаги ролини тубдан ошириш ва унинг аҳоли муаммоларини ҳал этишда биринчи бўлин сифатида ишлашни таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони ҳамда «Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори мазкур тузилманинг жамиятимиздаги нуфузини янада оширишда муҳим дастуриламал бўлади.

Мана шу меъерий ҳужжатлар асосида туман ва шаҳарларда маҳаллаларни қўллаб-қувватлаш кенгашлари, республикада маҳалла уюшмаси, жойларда уларнинг тузилмалари ташкил этилди. Очiq айтишимиз керак, охириги йилларда маҳалла тузилмаларининг турмушимиздаги ўрни сезиларли оширилди. Бугун улар ҳузурида шакллантирилган «еттилик»нинг вазифалари моҳиятан

жуда серқирра ва турмушимиз даражасини ошириш, тараққиётда инсон омилини фаоллаштириш, муаммоларни ўз ўрнида ҳал этишда жуда салмоқли.

Мен яқиндаги Ўзбекистон Маҳаллалари уюшмаси таъсис конференциясида ўн нафар фарғоналик делегатлар қаторида иштирок этдим. Барча вилоятлардан келган делегатлар чиндан ҳам кейинги олти-етти йил ичида маҳаллалар фуқароларнинг чинакам ғамхўр институтига айланганини эътироф этдилар ва кейинги қарор ва фармонлар асосида тизим янада фаоллашишига ишонч билдирдилар. Уюшма раислигига Қаҳрамон Қуронбек номзодини маъқуладик.

Конференцияда маҳалла институти фаолияти натижадорлигига эришишнинг барча ҳуқуқий-меъерий асослари яратилганлиги далиллаб берилди. Энди конунга кўра, маҳалла раислари сайлови аввалгидек уч йилда эмас, беш йилда бўлиши, улар фаолияти рейтинг

асосида баҳоланиши, маҳаллалар энди ўз бюджетига эга бўлиши, у «еттилик» мутасаддилигида тақсимланиши, ҳуллас, тизимнинг халқчиллигини янада ошириш, бирор фуқаро ҳеч қачон ўз ҳолига ташлаб қўйилмаслигининг аниқ мезонлари белгилаб берилди.

Биз, конференция иштирокчиларининг маҳалла фаолларига иқтисодий, ижтимоий, маънавий, маърифий жабҳаларда, айниқса, иш ўринлари яратиш, болалар, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, оилаларни мустаҳкамлаш, тўй ва бошқа маросимлардаги дабдабаларнинг олдини олиш, қўйинги, турмушимизнинг барча қирраларида фидойиликни оширишга қаратилган Мурожаатимиз, ўйлайманки, барча фаолларимизни янада натижалли ишлашга даъват этади.

Раҳматилло ОТАҚУЛОВ,
«Шомирза» маҳалла фуқаролар йиғини раиси. Ўзбекистон Маҳаллалар уюшмаси таъсис конференцияси иштирокчиси.

УШБУ
СОНДА:

2

* Ижтимоий хизматлар самарадорлиги йўлида
* Журналист Х.Каримовага очiq хат

3

* Кўнгулларга эзгулик бахш этиб...
* Мутахассис огоҳлантиради

4

Маънавият
* Ҳадислар
* Аҳли дониш дейдиларки...
* Китоб тақдимоти

Қарор ва ижро

ИЖТИМОЙ ХИЗМАТЛАР САМАРАДОРЛИГИ ЙЎЛИДА

Зухриддин Турдиев, Ўзбекистон Республикаси Президентлиги ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Фарғона вилояти бошқармаси давлат муассасаси раҳбарининг буйруғига асосан туман бўлими директори лавозимига тайинланди. 1989 йилда Қўштепада туғилган Зухриддин, олий маълумотли иқтисодчи. Узоқ йиллар давомида солиқ тизимида инспектор ва масъул лавозимларда фаолият юритди. Мазкур вазифага келгунгача "Лангар" маҳалла фуқаролар йиғинида ҳоким ёрдамчиси лавозимида ишлаган.

Юртимизда охириги йилларда аҳолининг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, давлат томонидан фуқароларга ижтимоий хизмат кўрсатиш кўлами ва турларини кенгайтириш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада Президентимизнинг ўтган йил июни ойида қабул қилган "Аҳолига сифатли ижтимоий хизмат ва ёрдам кўрсатиш ҳамда унинг самарали назорат тизimini йўлга қўйиш бўйича комплекс чора тadbирлар тўғрисида"ги фармони дастуриламал бўлиб хизмат қилаётир.

Мамлакатимизда ижтимоий дастурларни молиялаштириш икки баробарга ошиб, кам таъминланган нафақа олувчи оилалар қамрови беш баробарга кўпайди ҳамда ногиронлиги бўлган шахслар, уларнинг парвариши билан банд бўлганлар учун янги нафақа турлари жорий этилди.

Хабарингиз бор, ўтган йил давлатимиз қонунчилигида янгилаштирилган даври бўлди. Яъни янги тахрирдаги Конституцияда "Ижтимоий давлат" тамойилларини янада кучайтириш билан олган ҳолда, меҳнатга лаёқатсиз ва ёлғиз кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар ҳамда аҳолининг ижтимоий жиҳатдан

эҳтиёжманд бошқа тоифаларининг ҳуқуқлари давлат ҳимоясида бўлиши белгиланган. Ногиронлиги бўлган шахсларнинг ишга жойлаштириш ва таълим олишига кўмаклаштириш бўйича Конституциявий мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш мақсадида мазкур йўналишда бир қатор ишлар амалга ошириб келинмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг "Президент ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги қарорига асосан, барча туман ва шаҳарларда "Инсон" ижтимоий хизматлар марказлари фаолияти йўлга қўйилди.

Туманимизнинг Чимкент қишлоғидаги аввалги адлия идораси қайта таъмирланиб, замонавий жиҳозланган бинода ташкил этилган, айна пайтида 35 нафар, келажакда улар сафига 28 ходим қўшилган марказ хизматчилари энг аввало ҳар бир хонадон ҳолатини ўрганиб, уларнинг ижтимоий хизматлар ва ёрдамга бўлган эҳтиёжини аниқламоқдалар.

Кейинги босқичда эҳтиёжманд аҳоли билан, шу жумладан, кейс-менеджмент усулини қўллаган ҳолда самарали иш ташкил қилиш, улардан ижтимоий

хизматлар ва ёрдам олиш бўйича буюртмалар қабул қилиш, заруратга қараб, буюртмаларни масъул ташкилот ва идораларга юбориш, оғир аҳволга тушиб қолган ва шундай хавф юқори бўлган оилаларни мунтазам равишда мониторинг қилиб бориш, улар учун ижтимоий хизмат ва ёрдамларни ташкил этиш чоралари кўриб борилади. Шу ўринда "Инсон" ижтимоий хизматлар марказлари ва ижтимоий ходимлар томонидан жами саккизта йўналишда, умумий 49 турдаги ижтимоий хизматлар ва ёрдамлар кўрсатилишини айтиб ўтиш жоиздир.

Юқорида келтирилган меъёрий ҳужжатлар асосида ижтимоий хизматларни маҳалла даражасида ташкил этиш мақсадида туман ва шаҳарларда ижтимоий ходимлар фаолияти ташкил этилади. Маҳалладаги ижтимоий ходимларнинг асосий вазифалари этиб кейс очиш (қийин аҳволга тушиб қолган оила ижтимоий аҳволи таҳлили юритиладиган ҳужжат), фуқароларнинг ижтимоий хизматларга бўлган эҳтиёжини дастлабки баҳолаш, комплекс баҳолаш асосида ижтимоий хизматларнинг индивидуал дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, кейсни юритиш

ва заруратга қўра, мутахассисларни жалб қилиш белгиланган. Айна пайтда туманимизда ана шу жараёнлар давом этмоқда.

Қарорнинг яна бир эътиборли жиҳати шундаки, унда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, муҳтож қатламга ижтимоий ёрдам бериш соҳасини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшган фуқаролар, давлат идоралари ва жамоатчилик ходимлари, шунингдек, тadbиркорларни мукофотлаш учун "Ижтимоий ҳимоя фидойиси" кўкрак нишони таъсис этилиши белгиланган.

Умуман олганда, бугунги кунда юртимизда олиб борилаётган изчил ислохотлар замирида инсонларни рози қилиш, ҳеч кимни ўз дарди билан ёлғиз қолдирмаслик — одамийликнинг энг олий мезонидир, деган эзгу ғоя асосида, жамиятда ижтимоий тенгликни таъминлаш мақсади ётади. Марказимизнинг ходимлари бу эзгу мақсад йўлида талабдагидек фаолият юритиши учун имкониётлар етарли, барчага хизматда муваффақиятлар ва фидойилик тилайман.

Зухриддин ТУРДИЕВ

Муносабат

ТАРСАКИ
(Захар Прилепинга аталган оқ шеър)

Итлар хурийверар,
Замин айланмоқда
Меҳрибон Аллоҳим
Аммо, шайтон талвасада,
Ўзбекистон аталмиш
„Миш-миш“ билан туғилган
Қўшнисини бомбалаган —
Чаён нақшли кир ёқасин
Бевақт ҳалок бўлган
Болалар, гўдаклар оҳи!

Карвон бардавом,
Ўз ўқида аста —
паноҳларида...
жинлар талвасада,
тинчликни кўролма,
тинч юртда,
жаннатгоҳларда.
урушқоқ Захар
кабир гуноҳи!
маҳкам тутиб турибди
минг-минглаб норасида
Захар — заҳар тилли илон,
Қўлларинг қон, оғизларинг қон,
Босқинда,
талонда,
ҳар ҳаром ишда...
Нега бурнинг тикқяпан
Узбекистонга?
Насронийни ўлдирдинг,
Исломиини ўлдирдинг,
Наҳот, қонга тўймайсан,
Энди ҳам тўярсан,
Тўмарислар барҳаёт бизда!
Чанқоғинг қонгайми
қон тўла мешда?!

Замин айланажак,
Келажак кутмоқда
Фарғоний авлоди
Эртаси умидбахш
Ҳаммамиз бирга,
Ватан бир, миллат бир,
Яратгани боғ-бўстон,
Кекса-ёш бағри кенг,
Нияти эзгулик,
Инсонпарвар халқимиз,
Мақсадлар аниқдир,
Собитдир қадамлар,
Озодлик қаддини ҳеч ким буқолмас!
Буюк Ўзбекистон, ўзбек деган
Келгуси авлодга муносиб
Ва доим биз билан боболар
Беҳбудий, Авлоний,
Минглаб фидоийлар,
Шукронамиз бисёр
Ғамхўр Ватан учун,
Меҳнатимиз фидо,
Янги ҳаёт учун,
Итлар хурийверар,
КАРВОН бардавом...

ҳаёт бардавом,
кутмоқда
авлоди
умидбахш
ҳаммамиз бир тан,
миллат бир,
иймонлар бутун.
топганлари тўй,
бир ёқа, бир енг.
тинчлик-тотувлик
ватанпарвар халқ,
фикрлар тиниқ,
орзу, умидлар.
но
мерос
руҳи,
Фитрат ва Чўлпон,
минглаб
жадидлар.
ибодат учун,
тинч осмон учун.
жонимиз фидо
Янги Ўзбекистон учун!

Итлар хурийверар,
КАРВОН бардавом...

Тоҳиржон ЎРИНОВ,
„Ғунча“ адабий тўғараги раҳбари.

“Машаққат, ҳаловат ва адолатнинг аҳволи нечук?” мақоласини ўқиб...

ЖУРНАЛИСТ Х. КАРИМОВАГА

ОЧИҚ ХАТ

Ассалому алайкум, Хадичахон опа! Мен газетангизнинг салкам эллик йиллик ўқувчисиман, Сизни таниганимга ҳам шунча йил бўлибди.

Мактубимни оdatдагидек саломатлигингизни сўраб ёзмоқчи эдим-у, соғлигингиз қай даражада бўлишидан катъий назар, туманимиз ривожини, аҳолига маърифат улаштириш, муаммосини ҳал қилиш йўлида тиним билмай меҳнат қилганингизу ва қилаётганингизни ич-ичимдан ҳис этиб турибман. Сизни танибманки, шундайсиз: газета ҳаётингиз мазмунига, туманингиз уриб турган юрагига айланган.

Замон ўзгарди. Одамлар, тафаккур ўзгарди, кадрлар улар кетидан чоғди, лекин Сиз ўша-ўшасиз! Гарчанд ўзингиз ёзганингиздай "маоши оз" жабҳада юрсангиз ҳам, ҳамини фаол жамоатчи сифатида эл-юртнинг жонкуяри бўлгансиз, бундан кейин ҳам шундайлигингизча қоласиз!.. Деярли чорак аср туман аёлларига жамоатчилик асосида, таъмаларсиз етакчилик қилганингизни ҳам биламиз. Қолаверса, оилангиз тарихи ҳам газетамиз тарихи билан чамбарчасдир. Худо раҳматига олган бўлсин, истеъдодли журналист, тўғрисиқ қаламқаш, сиёсатдон, ажойиб инсон Муталибжон ака Каримовнинг газета

учун, туманимиз учун чеккан заҳматини айтишга сўз ожиз. Аллоҳим, охиратда меҳнату машаққатларининг ажру-савобини берсин!

"Машаққат, ҳаловат ва адолатнинг аҳволи нечук?" мақолангизни ўқиб ўйга толдим... Дунёда интернет ҳар қанча юқорилаб, техника ривожланмасин, барибир газетадек инсон онгу шуурига зийнат бера олмайди, назаримда. Хусусан нуруний газетамизнинг юқоридагидек юксак сифатларга эга бўлишида эса Сиздек жонкуярларнинг меҳри, ғайрати ва шижоати беқиёсдир.

Опа, ушбу газета билан бирга қанча-қанча авлод ўсди, илм олди,

истеъдоди юзага чиқди. Газета ўз кучи ва қудрати ила узоқ йиллар туманда маслаҳатчи, муаллим, тарбиячи, шифокор, ҳуқуқшунос, шажарачи ва бошқа талай касб ва қадриятлар "вазифа"ларини ҳам бажариб келди. Кўпчилик буни билмагани ҳолда қанча одамларнинг муаммолари йиллар давомида ҳал бўлиб келган, жойлардаги муаммолар аризаларсиз ҳал қилинган, югур-югурсиз битган. Бу айтишгагина осон ҳақиқат.

Муддао шуки, газетамиз бундан буён ҳам чоп этилиши шарт! Уни қадрлашимиз, сақлаб қолишимиз керак! Газета ушбу шиддатли замонда ўз нуфузини сақлаб қолади, ўтмиш ва келажак ўртасидаги восита, туманимиз ҳаётининг солномаси сифатида тарихда қолади.

Дунё тажрибасига қаралса, кўплаб давлатларда газета ва журналларга эътибор бошқача. Ёшларга савол беришса, жавобни қачон ва қайси китоб, газета, журналдан ўқиганигини бемалол айтади. Бизда эса савол берсанг интернетни титқилайди ёки интернетда ўқиганини айтади. Буни кўриб, дилинг хуфтон бўлади... Кўп

Давоми 3-бетда

“Машаққат, ҳаловат ва адолатнинг аҳволи нечук?” мақоласини ўқиб

ЖУРНАЛИСТ Х. КАРИМОВАГА ОЧИҚ ХАТ

Давоми. Бошланиши 2-бетда.

давлатларда газета нархи сув текин, аммо уларнинг айримлари узоқ сақланмайди. Бизнинг газетада эса тарихий мақолалар, ҳикоялар, замонимиз қаҳрамонлари ҳақидаги битиклар муҳрланган. Бу нашрни бемалол ноёб архив ҳужжати сифатида сақлаш, фойдаланиш мумкин ва шарт. Яширишга не ҳожат, газетани яхши кўрган, севган авлод қарияпти... Ёшларни эса газета ё китоб ўқишга ўргатиш механизми панд беряпти, чоғи. Илгари почтачи ҳар бир хонадонга бир даста газета ва журнал ташлаб кетарди. Ҳозир газета ташиган почтачини биров танимайди, фақат нафақа пули олиб келувчи шахс сифатида билади. Буни маърифатсизлик деб сифатлаш керакмикин. Зеро, ўқимайдиган миллат таназулга юз тутди!

Обунага келсак, бу албатта ихтиёрий жараён. Лекин тумандаги ҳар бир ташкилот раҳбари ўз ишини туман газетасини varaқлаш билан бошлаши зарур, деб ҳисоблайман! Обуна яхши ташкил этилмади, демак раҳбарнинг газетага бўлган муносабати ёмон, уни ўқишга гўёки вақти, аслида савияси етишмайди. Адабиётга, газетхонликка лаёқати йўқ!

Раҳбар тушунтириб айтса, жамоа тушунади. Айрим соҳаларга текширувчи келса тамсили гап-да, бир-икки миллион дарров топилади-ю! Нега энди туман газетаси обунаси учун муҳбирлар қайғуриши керак? Ёш авлодни ҳақиқий илмли, етук инсон қилиб тарбиялаш учун улар газета, адабий нашрлар ўқишлари зарур. Бир мақол бор: “Қалам билан ёзилганни болта билан чопиб бўлмас”. Китоб, газета-журнал ўқийдиган одамлар, ёшлар билан гаплашинг-да, мазза қиласиз! Интернетдан бош кўтармайдиган ёшлар билан гаплашсангиз, ҳис-туйғудан мосуво бир темиртанга ўхшайди...

Газетамизни бундан кейинги тақдирига бефарқ бўлмаслигимиз керак ва бефарқ бўлмаймиз. Шу ўринда бир фикр айтаман: назаримда ижтимоий тармоқдаги газетамизнинг ўрни етарли эмас. Айрим газеталарнинг интернетдаги канал ва сайтлари бевосита тортишувлар ва изоҳ ёзиш учун мўлжалланган усуллар билан бойитилган. Туманимиз газетасининг ҳам тармоқда чиройли, оммабоп сайти ва канали бўлиши ва бунда ҳар бир фуқаро ўз фикрини эмин-эркин баён қилиб, изоҳ қолдириши имконини бериш керак. Бу билан биз, имоним комилки, газетхонлар сонини оширишга эришамиз.

Ҳадича опа, Сизга куч-қувват, Аллоҳдан мадад тилайман. Газета байроғини баланд кўтаринг, Сиз билан ҳамнафас ва ҳамфикрлар кўп ва кўпаяди!

Шухратжон ҚИРҒИЗОВ,
муаллим, газетанинг 1976 йилдан буён мухлиси.

Хоразм мақом ижрочилари—Фарғонада

Халқимиз маданий меросининг ажралмас қисми бўлган миллий мақом санъати ўзининг қадимий тарихи, бетакрор бадиий услуби ва бой ижодий анъаналари билан маънавий ҳаётимизда муҳим ўрин эгаллайди. Шунинг учун ҳам бу санъат тури нафақат мамлакатимизда, балки дунё миқёсида ҳам ўз ўрнига эга. Унинг гултожи бўлган “Шашмақом” ЮНЕСКО томонидан инсониятнинг номоддий маданий мероси сифатида эътироф этилганлиги бежиз эмас.

Мақом санъатининг кўп асрлик ижро йўлларини пухта ўзлаштириб, уларни янгича усуллар билан бойитиб, ёш авлодга ўргатиб келаётган ака-ука Ғафуржон ва Ғуломжон Эшчонова Фарғона шаҳридаги концерт саройида катта концерт дастурларини намойиш этишди. Фарғона мақом ўз мухлисига эга бўлса, Хоразм мақомининг ҳам ўз довуруғи бор. Инсоният тафаккурининг ёрқин маҳсули бўлган мақом доимо тингловчилар, мухлисларни ҳайратга солиб келган йирик мусиқий қомусдир. Миллий мақомларимизда халқимизнинг қадимий тарихи, маънавий дунёси, бадиий фалсафаси, руҳи мужассам. Ўзликни англаш, халқимиз, аввало, ёш авлодни юксак инсоний туйғулар руҳида тарбиялаш, эстетик дид ва тафаккурини шакллантиришда мақом санъатининг роли беқиёс. Шу кунги ижролар давонида фарғоналиклар мақомнинг айни ана шу ўзига хосликларидан баҳраманд бўлдилар.

КўНГИЛЛАРГА ЭЗГУЛИК БАХШ ЭТИБ...

Мақом санъати ўзининг кўп асрлик тарихига эга. Авлоддан авлодга ўтиб, “устоз-шогирд” анъанаси орқали мерос бўлиб келаётган бу санъат тури халқимиз учун катта аҳамият касб этади. Ундаги бой маъно барча замонларда эътироф этилган. Мақом — халқимиз вужудидан сизиб чиққан оҳанг. Шу боис, у асрлар оша яшаб келмоқда. Биз учун бебаҳо бадиий қомус бўлган мақом санъати асрлар, неча юз йиллар давонида инсон руҳини, унинг дард-у армонларини, эзгу интилишларини юксак пардаларда ифода этиб келмоқда.

Мақом қалбларга сокинлик, ором, руҳиятга поклик, мўътадиллик бағишлайди. Хоразмлик санъат вакиллари ижроларида янграган ўлмас асарлар шу кунги концерт дастурида қатнашган ҳамюртларимиз қалбига ҳам шундай туйғулар олиб кирди.

Мақом оҳанглари, мақом руҳи ва фалсафаси ҳар бир инсон қалбидан, аввало, ўсиб келаётган ёш авлоднинг онги ва юрагидан чуқур жой олиши учун бор имкониятларни сафарбар этмоғимиз зарур. Президентимизнинг “Ўзбек миллий мақом санъатини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори халқимиз маданий меросининг ажралмас қисми бўлган миллий мақом санъатининг истиқболига кенг йўл очиб берди.

Ушбу санъат ривожланишининг узоқ даврини босиб ўтган, кўплаб санъаткорлар, бастакорлар унинг тадрижий тараққиётига ўз ҳиссасини қўшган. Ҳазрат Алишер Навоий ҳаёт ташвишларидан толиққан кезларида

даврининг машҳур ҳофизлари даврасига қўшилиб, улардан ғазалларини қўшиққа солиб, ижро этиб беришларини сўраш, шу орқали ижодий фаолияти учун илҳом ва завқ топар эканлар. Ҳа, мақом ана шундай фотиҳу султонлар, олим уламолар учун маънавий қувват, илҳом бахш этиб, кишини комиллик сари етаклаган бир мўъжизадир.

Шу кунги хоразмлик мақом усталари фарғоналикларга ҳам ана шу туйғуларни инъом этдилар. Миллий маънавият ва маърифат янгидан кўз очаётган бир даврда халқимизнинг умрбоқий санъат тарихини кенг ёйиш, мусиқа меросимизни ўрганиш ва санъатсевар халқимизга етказиш муҳим ўрин тутди. Хоразмлик санъаткорларнинг Фарғонадаги “Мақом кечаси” ҳам одамларга эзгу туйғулар ва кўтаринки кайфият бахш этди.

Маҳмуджон АЛИШЕРОВ.

Мутахассис оғоҳлантиради

БЕДАВО ДАРД ЮҚМАСИН ДЕСАНГИЗ

Қутуриш—барча иссиққонли ҳайвонларда ва одамларда учрайдиган бедаво ўта хавфли юқумли касалликдир. Бу касаллик одамларга асосан қутурган итлар ва мушукларнинг тишлаши (тирнаши) натижасида ҳайвонларнинг сўлаги орқали одамларга юқади. Касалликни кўзгатувчи вирус қутурган ҳайвонлар сўлагига бўлади. Республикада одам учун касалликнинг етакчи манбаи — итлар ҳисобланади. Охириги йилларда қутуриш касаллигига чалинган одамларнинг 95 фоизда итлар ва 5 фоизда эса бошқа ҳайвонлар касаллик манбаи бўлган. Бу хавфли дард ҳайвонлардан ҳайвонларга ва одамларга юқади ва аксинча у одамлардан одамга ва одамлардан ҳайвонларга юқмайди. Қутурган итда касаллик аломатлари рўёбга чиқишидан 10 кун олдин, яъни касаллик яширин даврининг охириги 10 кунда ҳамда касаллик бошланганидан токи ўлгунга қадар юқумли ҳисобланади.

Бугунги кунгача қутуриш касаллигининг даволаш усуллари топилмаган. Хасталик жуда оғир кечиби, юз фоиз ўлим билан тугайди. Машҳур

рус олими Данило Самойлович куйидагича фикр билдирган: “Инсоният дунёга келибдики, қанчадан-қанча касалликларни бошидан кечирган ва кўрган, аммо қутуриш касаллигига мубтало бўлган бемор аҳволини кўришдан ортиқ кўрқинчли ва даҳшатлироқ ҳолат бўлмас керак”.

Тиб илмининг султони Ибн Сино ҳам ўзининг “Тиб қонунлари” асарида сувдан қўрқа бошлагач, бирорта ҳам беморни даволаш йўли билан ўлимдан олиб қолиб бўлмаслигини таъкидлаган.

Бу касалликда бошқа юқумли касалликларда кузатилмайдиган сувдан, ҳаводан кўрқиб каби касаллик аломатлари кузатилади ва бемор жуда қийналиб вафот этади. Утмишда бу касалликка “сувдан кўрқиб”, яъни гидрофобия деб бежиз ном берилмаган. Ҳақиқатдан ҳам қутуриш билан ҳайвон касалланадими ёки одам касалланадими, якуни даҳшатли ўлим.

Шу боис ҳам биз касалликни даволашни эмас, балки унинг олдини олишни ўйлашимиз керак. Қутуриш касаллигининг олдини олиш билан нафақат ветеринария ва

тибиёт соҳалари ходимлари, балки барчамиз, ҳар биримиз шуғулланишимиз керак ва шарт.

Қутуриш касаллигининг олдини олишда, ҳайвонларни, айниқса, итларни сақлаш қоидаларига риоя қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Афсус билан таъкидлаш жоизки, аксарият фуқароларимиз ит сақлаш қоидаларига риоя қилишмайди, итларни ўз вақтида ветеринария кўригидан ўтказиб, қутуриш касаллигига қарши эмлатишмайди. Баъзи фуқаролар уйларидаги ити касал бўлса ёки уни боқа олмаса, бирор кишини ит тишласа, ушбу итларни кўчага ҳайдашади ёки яшаб турган жойидан узоқроқ жойга итни адаштириб келади. Шундан кейин бу итлар қаровсиз, дайди итларга айланиб қолади.

Бу дайди итлар эса қутуриш касаллигининг асосий манбаи сифатида атрофдагиларга жуда катта хавф туғдиради.

Ҳозирги кунда, айниқса, қишлоқларда белгиси бор ва эгаси калта игда итини сайр қилдириб юрган фуқарони кузатиш амри маҳол.

“Тишланиш”ларнинг 50 фоиздан ортиги болаларга

ва ўсмирларга тўғри келади. Ота-оналар болаларни итлар билан, айниқса, кўчадаги дайди, қаровсиз итлар билан ўйнашларига, уларни уйга олиб келишларига зинҳор йўл қўймастиклари керак, зеро, эътиборсизлик ва лоқайдлик сўнги пушаймонга айланади. Исломда ит боқишга учта сабаб туфайли руҳсат берилган: ов, экинзорларни, қуй ва бошқа ҳайвонларни кўриқлаш учун ит боқса бўлади. Бошқа мақсадларда ит ушлаб туриш шариатга хилоф саналади. Чунки ит нажас нарса, у ялаган, ҳидлаган нарсаларни ҳам нажасга айлантиради. Ит бор жойга фаришталар кирмайди, дейди уламоларимиз.

Ит вақти-бемаҳал ҳуриб, кишиларни безовта қилади. Бўшалиб кетган итлар эса, кишиларни қошиб олиши, турли жароҳатларга, касалликларга ва ҳатто қутуриш касаллигига чалинишига сабаб бўлиши мумкин. Ит тишлаганида одам нафақат жисмоний, моддий ва маънавий зарар кўради, балки энг ёмони, бу ҳолат ўлим билан тугайдиган қутуриш касаллигининг юқиш хавфини туғдиради.

Бу бедаво қутуриш ка-

саллигидан сақланиш учун нималар қилиш керак? Жавоб оддий, фақат ҳар бир фуқаро қутуриш касаллигининг олдини олиш бўйича қуйидаги “олтин қоидалар”га амал қилса бас:

-ит сақлаш қоидаларига пухта ва мунтазам амал қилиш;

-итларни ҳудудий ветеринария бўлимига ўз вақтида ҳисобга қўйиб, қутуришга қарши эмлатиш;

-эгасиз, дайди итлар пайдо бўлишига йўл қўймаслик;

-имкони борича ит ва бошқа ҳайвонлар тишлашидан сақланиш;

-борди-ю бирор ҳайвон тишласа, зудлик билан тиббий ёрдамга мурожаат этиш ва мутахассис врачнинг тавсиясига кўра, қутуриш касаллигига қарши эмлатиш.

Юқорида кўрсатилган тавсияларга амал қилинган тақдирдагина, биз даҳшатли, ўта хавфли юқумли ҳисобланган қутуриш касаллигидан ўзимизни ва ўзгаларни асраган бўламиз.

**Жумабой МАҲМУТАЛИЕВ,
фавқулодда вазиятлар
туман бўлинмаси бошлиғи,
майор.**

Расулulloх (с.а.в.) ҳадисларидан

Агар икки банда Аллоҳ йўлида яхши кўришса, бири машириқда, иккинчиси мағрибда бўлса, Аллоҳ қиёмат кунини уларнинг ораларини жамлаб: "Менинг йўлимда яхши кўрган кишинг мана шу эди", деб айтади.

Абу Хурайра (розияллоху анху)дан Байхақий ривояти. ***

Одамлар устига шундай замон келадик, киши мол-дунёни қаердан топаётганига аҳамият бермай қўяди. У ҳалолми-ҳаромми фарқи бўлмай қолади.

Абу Хурайра (розияллоху анху)дан Бухорий ривояти. ***

Агар умматимга машаққат бўлмаганида, ҳар бир намоз олдида мисвок тутушига буюрар эдим.

Бирор кишини бошқа кишига сажда қилишга буюрадиган бўлсам, хотинларни эрларига сажда қилишга буюрар эдим. Чунки Аллоҳ эркакларни хотинлар устида ҳақларини кўп қилган.

Абу Довуд ривояти.

"2002 ҳадис"дан.
(Ҳадиси шарифларда одоб-ахлоқ зикри).

E'LON!

Marg'ilon shahar, Shodlik ko'cha, 2-uyda joylashgan, Marg'ilon shahar davlat xizmatlari markazi tomonidan 2021 yil 22 aprelda berilgan ro'yxat raqami 981409 ga asosan faoliyat olib borgan «GRAND CAREER VALLEY BIZNES» mas'uliyati cheklangan jamiyat Oltiariq tumanida joylashgan «Fayziobod» mahalla fuqarolar yig'inida 2024 yil 31 yanvar kuni jamoatchilik eshittiruvini o'tkazadi.

MCHJ ma'muriyati.

Marg'ilon shahar, Shodlik ko'cha, 35-uyda joylashgan, Marg'ilon shahar davlat xizmatlari markazi tomonidan 2021 yil 22 aprelda berilgan ro'yxat raqami 981385 ga asosan faoliyat olib borgan «Abdullo AZIZBEK ZIYO BARAKA» mas'uliyati cheklangan jamiyat Oltiariq tumanida joylashgan «Yangiariq» mahalla fuqarolar yig'inida 2024 yil 31 yanvar kuni jamoatchilik eshittiruvini o'tkazadi.

MCHJ ma'muriyati.

Saboq bekati

Оз-оздан ўрганиб доно бўлур,
Қатра-қатра йиғилиб дарё бўлур.

Алишер НАВОЙИ.

Аҳли дониш дейдиларки...

ҲУШЁР ВА ЗАКОВАТЛИ ОДАМ УЛДУРКИ...

Ҳар бир ишда ҳам ғофиллик қилма, ҳушёр бўл, ғофилларнинг ишлари ҳеч қачон кўнгилдагидек бўлмайди.

Одамни ғафлат уйқусига ботирувчи ғофилликдир, ғафлат уйқусига фарқ бўлган одам жами ишларини ташлаб қўяди.

Юсуф Хос ҲОЖИБ

Ҳушёр ва заковатли одам улдулки, унинг фикр доираси кенг, узоқни яқиндек кўра оладиган, ғафлат уйқусидан йироқ, балки ҳамиша фикру зикри билан уйғоқ, махфий ишоратдан ҳам ўзига ҳулоса чиқара ола биладиган, сўқир кўздан ҳам ёш оқиза оладиган бўлур.

Огоҳ кишини эҳтиёткорликнинг оқибати билан таништиргин. Ҳи-

доятга бошловчиларни эслатиш орқали уни мулоҳаза юритишга кўндириб, олижаноб ишларни қилишга чақир.

Маҳмуд ЗАМАХШАРИЙ

Дўстлар фикридин ва душманлар макридин бепарволиғ жоиз эрмас ва шу иш надоматдин ўзга натижа бермас.

*Ғафлат аро хуш кўрибон хуш дема,
Вақиф ўлиб, сўнгра пушаймон ема.*

Алишер НАВОЙИ

Инсон ибрат назари ила боқуб, дунё китобидан ўз кадр-ҳиссасини билиб олмага лозимдур. Шунинг учун ақл соҳиблари, фатонат эгалари ўзларига фойдаси бўлса-бўлма-са, синчиклаб қарагон нарсалари-

дан бир ҳисса олмай қўймаслар.

Маърифат соҳиби бўлмак учун аҳволи оламдан хабардор бўлмак керак.

Абдулла АВЛОНИЙ

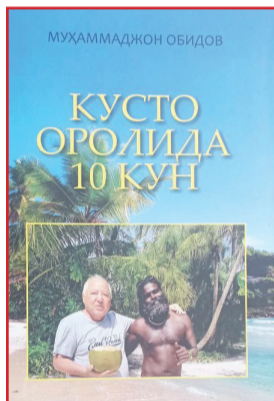
Ғофиллик давлатни қўлдан кетказар.

НИЗОМУЛМУЛК

*Ҳушёрликсиз бирор нафас ҳам олмаган,
Назари қадамидан ўзга ерда бўлмаган.*

Абдуҳолиқ ФИҶДУВОНИЙ

"Инсоний фазилатлар ҳақида ҳикматлар"дан.
"Янги аср авлоди",
Тошкент-2019 йил.

Китоб тақдимоти

"КУСТО ОРОЛИДА 10 КУН"

Ўзбекистон Журналистлар ва Ёзувчилар уюшмаси аъзоси, таниқли журналист, публицист, қатор саргузашт асарлар муаллифи Муҳаммаджон Обидовнинг навбатдаги китоби тақдимоти Тошкентда, Ёзувчилар уюшмасида кенг китобхонларга тақдим этилганлиги ҳақида эшитгансиз, реал воқеликларга асосланган асар ижобий маънода қизгин муҳокамаларга сабаб бўлганди.

Куни-кеча Марғилон шаҳридаги рақамли технологиялар марказида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Муҳаммаджон Обидовнинг мазкур китоби тақдимоти андижонлик ва наманганлик ҳамкасблар, адабиёт-шунос олимлар, ёзувчи ва шоирлар, журналистлар иштирокида бўлиб ўтди. Тақдимот чоғида кўп сонли китобхонлар ҳам ҳозир бўлдилар.

Тақдимотда Фарғона давлат университети профессори Йўлдошхўжа Солижонов, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Фарғона, Наманган ва Андижон вилоятлари бўлими раҳбарлари Дилшоода Эргашева, Зиёвуддин Мансур, Хуршидабону Қўчқорова, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси Наманган вилояти бўлими раиси Носиржон Деҳқонов, шоира Зухра Алиева ва бошқалар Муҳаммаджон Обидовнинг ўзбек журналистикаси, хусусан, тележурналистика ва адабиётига қўшаётган салмоқли ҳиссаси ҳақида эҳтирос ва фахр билан гапирдилар.

Муаллифнинг Кусто ҳали кашф этиб улгурмаган оролчага етиб боришдаги журъати, интилишлари, у ердаги ибтидоий одамларнинг турмуш тарзи, воқеликларнинг ҳаётини ифодаси, ада-

биётга хос тўқима образи бошидан кечирган ҳаяжонли воқеа ва ҳодисалар, эзгулик, самимийлик, меҳр ва оқибатга йўғрилган ғоялари китобга барчада бирдек қизиқиш уйғотди. Қисқаси, барчада янги бир йўналишда дунёга келган китобга қизиқиш ортди. Асарни ўқиган одам саргузашт қаҳрамони билан бирга саёҳат қилгандай бўлади.

Тақдимот якунида муаллиф Муҳаммаджон Обидов асарнинг ёзилиш тафсилотлари ҳақида қизиқарли сўзлаб берди.

Умида ХУДОЙБЕРГАНОВА
газетамизнинг келгуси сонларидан бирида китобнинг мазмун-моҳияти ҳақида батафсил ёритилади

САБЗИ

Билиб қўйган маъқул

"А" дармондориси етишмаганида одам териси ҳаддан ортиқ қуруқлашади, ҳар хил тошмалар тошиб, сочлар тўкилади. Тирноқлар муртлашиб, синувчан бўлади. Кучли бош оғриғи, иштаҳасизлик ҳам танада А дармондориси танқислигида кузатилади. Унинг етишмаслиги бепуштлиққа ҳам сабаб бўлиши мумкин. Бу ҳолатларнинг олдини олиш учун ҳар куни таркибида "А" дармондориси бўлган сабзи истеъмол қилиш керак.

Сабзи қабзиятда, бавосил, кўз ва юрак-қон то-

мир хасталигида, айниқса, хафақонда фойдали. Сабзи шираси ёки сутда пиширилгани йўтални босишда, товуш чиқмай қолганида, камқонликда, буй ўсмаслигида ёрдам беради. Терини яра босиши, куйишда ҳам сабзи шираси малҳам. Саратон касаллигини даволашда қадимдан сабзи қўлланилган.

Сабзи болаларнинг шамоллаш, грипп ва бошқа юқумли касалликларга қарши курашиш қобилиятини оширади. Шу сабабли улар сувчечак, қизамиқ каби юқумли касал-

ликларга чалинганида сабзи ширасини кўп ичишлари лозим.

Сабзи қувватсиз болалар парваришида катта ёрдам беради. Шу боис ҳомиладор аёллар кунора бир пиёла сабзи шарбати ичиши ёки 1-2 та сабзи ейиши мақсадга мувофиқ.

Эмизикли аёллар учун ҳам сабзи жуда фойдали. Сабзи она сутини кўпайтиради, сутни дармондориларга, темир ва калцийга тўйинтиради.

Таркибида кўп йод борлиги учун сабзи буқоқ касалли-

гига шифодир. Наҳорда ичилган сабзи шарбати гижжани туширади.

"Ҳидоят" журналидан.